

چکیده محتوایی

مدعا (حجت الاسلام سید روح الله ذاکری): یکی از جدیدترین مباحث مالی و اقتصادی در جهان بررسی قوانین مرتبط با رمز ارزهاست. تلفیق فناوری و دارایی یکی از ویژگی های ارزهای رمز پایه و در رأس آنها بیت کوین است. عدم دخالت یک نهاد دولتی و یکسان بودن همگان در استخراج و مبادله آنها از ویژگی های این رمز ارز است که بنیان های نظری و مبانی فلسفی-اقتصادی اش را میتوان به کتاب خصوصی سازی پول ها نسبت داد. ظهور این پدیده مناسبات و سیاستهای اقتصادی به خصوص در حوزه حکمرانی پولی را تحت الشعاع قرار داده است. برخی از اندیشمندان اسلامی با هدف پاسخ به دغدغه های جامعه، به موضوع شناسی و تبیین حکم استخراج بیت کوین وارد شده و در جهت کشف حکم شرعی آن تلاش کرده اند. در این میان، بررسی مبانی فقهی دو دیدگاه شیعه و اهل سنت و امکان تأثیر و تأثر اندیشمندان معاصر این دو دیدگاه در تعیین وظیفه شرعی مکلف و تحلیل ادله آنان، میتواند گامی در جهت کشف دیدگاه شارع در این مبحث به شمار آید. در تحقیق حاضر به تحلیل دو دلیل مهمتر و شایعتر پرداخته شده است: 1- حق حاکمیت در ضرب سکه و انتشار پول؛ 2- قمار.

ناقد اول (حجت الاسلام دکتر علیرضا طالبی): در مقام طرح برخی اشکالات به بیان مطالب زیر پرداخت:

- عنوان مقاله با متن مقاله مطابقت ندارد.
- چکیده ناقص است زیرا که در مقاله دو دلیل بر حلیت آمده اما در چکیده نیست و چکیده با متن سازش ندارد.
- بحث حاکمیت را در این خصوص ناقص مطرح کرده اید.
- بحث استخراج بیت کوین هم تهدید هست هم فرصت.
- مشکل کلی این مقاله این است که پیش فرض را کالا بودن بیت کوین در نظر گرفته اند، اما وقتی اشکالات اهل سنت را مطرح میکنند به فرض پول بودن بیت کوین به نظر می رسد، این را باید تشریح میکردید.

ناقد دوم رسید (حجت الاسلام دکتر سید عبدالحمید ثابت) به موارد زیر پرداختند:

- مسئله تفاوت پول و ارز باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد. به هیچ عنوان تلقی پول از بیت کوین صحیح نیست.
- فرق پول با ارز بایستی مشخص شود، دلار در آمریکا پول است اما برای ما ارز است.
- ریال داخل ایران نماینده کالا است اما دلار که نماینده کالا نیست پس بدل نماینده کالا است.
- ارائه دهنده محترم باید روشن کنند که بالاخره بیت کوین را پول می دانند یا ارز؟ مسلماً کالا نمی دانند.
- بایستی دقت شود که آیا صدق قمار می کند یا نه؟
- چنانچه اصل بیت کوین مجازی است شرط بندی آن هم مجازی است و اصل سیستم برای شرط بندی است.
- در مورد بیت کوین و امثال آن، یک بحث فرهنگی و یک بحث اقتصادی وجود دارد که بایستی مورد توجه قرار گیرد.